

Enskild motion

Motion till riksdagen 2016/17:1192

av **Solveig Zander (C)**

Oseriösa aktörer i pensionssystemet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fondbolag som anlitar externa distributörer bör tvingas anmäla det till Finansinspektionen och dessutom ansvara för att distributören har erforderliga tillstånd, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vite alternativt indragna tillstånd bör vara konsekvensen vid överträdelser av gällande regler och riktlinjer för både fond- och säljbolag och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fondbolag som inte följer Finansinspektionens föreskrifter och riktlinjer för distribution av fonder ska kunna sanktioneras av Finansinspektionen och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Finansinspektionen bör ges rätt att agera mot distributörer som saknar erforderliga tillstånd samt bör ges rätt att kräva att aktörer som bedriver tillståndspliktig verksamhet söker de tillstånd som krävs för att bedriva den verksamhet som bedrivs, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Under våren 2016 uppdagades att det funnits ett antal fondbolag som använt sig av oseriösa distributörer (som ofta saknat nödvändiga tillstånd), s.k. säljbolag, som genom aggressiv försäljning förmått pensionssparare att byta premiepensionsfonder till fondbolagets egna. Dessa distributörer har bedrivit tillståndspliktig verksamhet (t.ex. investeringsrådgivning) utan att ha haft de tillstånd från Finansinspektionen som krävs (tillstånden som krävs är t.ex. vidarebefordran av order/investeringsrådgivning).

Finansinspektionen har satt upp regler och riktlinjer för hur tillståndspliktiga bolag får distribuera och marknadsföra fonder, men i och med att dessa oseriösa distributörer inte haft tillstånd har de kunnat agera utan risk för sanktioner från Finansinspektionen. Anledningen till detta är att Finansinspektionen inte bedriver tillsyn mot aktörer som

saknar tillstånd och de har heller inte möjlighet att sanktionera aktörer utan tillstånd, såsom dessa oseriösa säljbolag. Det blir ett moment 22.

De oseriösa distributörerna (s.k. säljbolag) är de oseriösa fondbolagens målvakt. Distributörernas incitament är att få provision från fondbolag genom att slussa pensionspengar till de oseriösa fondbolagens fonder. Deras möjligheter att agera utan risk för sanktioner från Finansinspektionen skadar förtroendet för såväl hela premiepensionssystemet som för de seriösa aktörerna.

Därför föreslår jag att för att komma tillrätta med problemet ska de fondbolag som anlitar externa distributörer tvingas anmäla det till Finansinspektionen och dessutom ansvara för att distributörerna har erforderliga tillstånd. Detta skulle innebära att Finansinspektionen får koll på distributörer och vet vilka fondbolag som anlitar oseriösa distributörer. Vid överträdelser av gällande regler och riktlinjer borde vite alternativt indragna tillstånd för både fond- och säljbolag bli konsekvensen.

Fondbolag som direkt eller indirekt, genom att t.ex. anlita oseriösa säljbolag, inte följer Finansinspektionens föreskrifter och riktlinjer för distribution av fonder ska kunna sanktioneras av Finansinspektionen. Det ligger redan delvis i FI:s mandat men i dagsläget vidtas sällan åtgärder mot fondbolag som anlitar oseriösa distributörer. Finansinspektionen borde ges rätt att agera mot distributörer som saknar erforderliga tillstånd samt ges rätt att kräva att aktörer som bedriver tillståndspliktig verksamhet söker de tillstånd som krävs för att bedriva den verksamhet som bedrivs.

Finansinspektionen kan idag inte agera mot distributörer som saknar tillstånd eftersom de endast får utöva tillsyn mot de med tillstånd. Ett alternativ är att Konsumentverket får ett tydligare uppdrag.

Solveig Zander (C)